

INNOVATSION HAMKORLIK ASOSIDA TALABALARNING BOSHQARUV PEDAGOGIK TAYYORGARLIGINING NAZARIY ASOSLARI

Raximov Aziz Baxriddinovich

Buxoro innovatsiyalar universiteti

Pedagogika nazariyasi va tarixi

yoʻnalishi 2-kurs magistranti

Annotatsiya: Ushbu maqolada innovatsion hamkorlik asosida talabalarning boshqaruv pedagogik tayyorgarligining nazariy asoslari toʻgʻrisida fikr yuritilgan. Hamkorli pedagogikasi orqali taʼlim tizimida innovatsion, intensiv hamda kreativ fikrlaydigan kadrlar yetishtirishni amalga oshirish yoʻllari koʻrsatilgan.

Kalit soʻzlar: hamkorlik pedagogikasi, hamkorlik konsepsiyasi, taʼlim sifati, taʼlim sifatini boshqarish, innovatsion, intensiv, kreativ.

Аннотация: В данной статье рассматриваются теоретические основы управленческо-педагогической подготовки студентов на основе инновационного сотрудничества. Показаны пути подготовки инновационно, интенсивно и творчески мыслящих кадров в системе образования посредством кооперативной педагогики.

Ключевые слова: кооперативная педагогика, кооперативная концепция, качество образования, управление качеством образования, инновационный, интенсивный, творческий.

Abstract: This article discusses the theoretical foundations of management pedagogical training of students based on innovative cooperation. Ways to train innovative, intensive and creative thinking personnel in the educational system through cooperative pedagogy are shown.

Key words: cooperative pedagogy, cooperative concept, educational quality, educational quality management, innovative, intensive, creative.

Hamkorlik konsepsiyasining asosiy maqsadi har bir bolaning hayotda oʻz oʻrnini topishga, baxti uchun zamin yaratishga, masʼuliyatli, insonparvar boʻlishiga qaratilgan. Hamkorlik pedagogikasi prinsiplari asosida taʼlim muassasalarida pedagogik faoliyatni tashkil etish taʼlim sifatini taʼminlashning asosiy omillaridan

biridir. Shu bilan bir qatorda ta'lim-tarbiya jarayonining sifati quyidagilar bilan belgilanadi:

-o'qituvchilarning zamonaviy talablar asosida yaratilgan sharoitlardan samarali foydalanib, pedagogik va axborot-kommunikatsion texnologiyalar integratsiyasi asosida o'quv jarayonini tashkil etish, o'quvchilarning mustaqil bilim olishiga sharoit yaratish;

-o'quvchilarda zarur bilimlar va hayotiy ko'nikmalarni shakllantirishga qaratilgan, bola shaxsini rivojlantirishga yo'naltirilgan zamonaviy yondashuvlar, tamoyillar, metod, shakl va vositalarning samarali joriy etilishi;

- o'quvchilar ta'lim-tarbiya jarayonining hamkorlik pedagogikasi tamoyillari asosida tashkil etilishi;

-ta'lim jarayonining o'qituvchi shaxsi, uning shaxsiy va pedagogik ehtiyojlari atrofida tashkil etilishi, pedagogik faoliyatning daxlsizligi;

-o'quvchilarning davlat ta'lim standartlarida belgilangan bilim, ko'nikma va malakalarni egallash dinamikasini tizimli baholash, ular bilimidagi bo'shliqlar va kelib chiqish sabablarini aniqlash hamda bartaraf etishga oid chora-tadbirlarni samarali amalga oshirish.

Ta'lim-tarbiya jarayonining samaradorligi, ya'ni o'quvchilarda zamonaviy talablar darajasida bilim va ko'nikmalarni shakllantirish, ulardan hayotiy vaziyatlarda samarali foydalana olish ko'nikmalarini rivojlantirish ko'p jihatdan ta'lim muassasalarida yaratilgan sharoitlardan foydalanib, barkamol avlodni tarbiyalashda oila, mahalla va ta'lim muassasalari, davlat va jamoat tashkilotlarining hamkorligi konsepsiyasining maqsad va vazifalarini amaliyotga joriy etishga bog'liq. Ayni paytda ta'lim tizimida hamkorlik pedagogikasi prinsiplarini joriy etish, hamkorlikning an'anaviy va innovatsion metod, shakl va vositalari, texnologiyalaridan samarali foydalanish borasida hali o'z yechimini kutayotgan masalalar talaygina bo'lib, ularni ilmiy - metodik jihatdan asoslash, ta'lim tizimiga joriy etish zarur.

Hamkorlik asosida ta'lim-tarbiya sifatini takomillashtirishning tashkiliy-pedagogik shart-sharoitlarini nazariy asoslash, tashkiliy-didaktik jihatlarini o'rganish va baholash borasida quyidagi vazifalar o'z yechimini topishi kerak:

- hamkorlik pedagogikasini ilmiy-nazariy jihatdan o'rganish;
- hamkorlik pedagogikasining konseptual g'oyalari, prinsiplari, metod, shakl va vositalarini tahlil qilish;
- ta'lim muassasalarida hamkorlik asosida ta'lim-tarbiya sifatini oshirishning innovatsion texnologiyalarini ishlab chiqish va amaliyotga joriy etish;

- ta'lim muassasalarida hamkorlik asosida ta'lim-tarbiya sifatini rivojlantirish jarayonini pedagogik modellashtirish;
- ta'lim muassasalarida hamkorlik asosida ta'lim-tarbiya sifatini oshirishda pedagogik va axborot-kommunikatsion texnologiyalar imkoniyatlarini integratsiyalash;
- ta'lim muassasalarida hamkorlik asosida ta'lim-tarbiya sifatini oshirishning pedagogik mexanizmlarini takomillashtirish;
- ta'lim muassasalari rahbarlari va pedagoglari faoliyatini rag'batlantirish tizimini joriy etish, hamkorlik asosida ta'lim-tarbiya sifatini rivojlantirish asoslari bo'yicha uslubiy tavsiyalar ishlab chiqish

“Har bir inson har kuni qiladigan ishini xuddi birinchi marta qilayotgandek qilishi kerak. Shundagina ishda rivojlanish bo'ladi.”-deydi davlatimiz rahbari Sh.M.Mirziyoyev.

So'nggi yillarda pedagogik jamoatchilik orasida ta'lim muassasalari faoliyatini tashkil etish vazifasini ijtimoiy institutlar tomonidan amalga oshirilishi maqsadga muvofiqligini ifodalovchi qarashlar shakllandi. Bu esa ta'lim tizimining davlat organlari bilan ijtimoiy tashkilotlar o'rtasidagi o'zaro hamkorlik asosida boshqarilishini anglatadi. Mazkur hamkorlik ijtimoiy tashkilotlarga davlat organlari bilan birgalikda ta'lim muassasalari faoliyatini nazorat qilish imkonini beradi. Bunday imkoniyat ta'lim loyihalarini qo'llab-quvvatlash, ta'lim muassasalari uchun ajratilayotgan budget taqsimoti, ularning strategiyasini belgilash va umumiy ta'lim jarayoniga nisbatan ijtimoiy ta'sirlarning yuzaga kelishi mumkinligini anglatadi. Ta'lim sohasidagi islohotlarning uchinchi bosqichida ijtimoiy tashkilotlarning ta'lim tizimini boshqarishdagi faol ishtirokining ta'minlanishi o'ziga xos dolzarblik kasb etadi.

Ta'lim muassasalarini boshqarish zamonaviy ilm-fanning alohida sohasi bo'lib, rahbarning muayyan ish tajribasi, shuningdek, o'ziga xos tashkilotchilik qobiliyati, iqtidori hamda shaxsiy sifatlarga ega bo'lishini taqozo etadi. Jamiyatning mavjud taraqqiyoti ta'lim muassasalari rahbarlarining kasbiy mahoratlarini oshirish zarurligini ko'rsatmoqda. Zero, rahbarlarning kasbiy mahoratlari ta'lim muassasalarida ijtimoiy talablarga muvofiq hamkorlikdagi faoliyatni tashkil etishda hal qiluvchi omil hisoblanadi. Boshqarish har qanday jamiyatga, hayotning barcha sohalariga xos bo'lib, asosiy maqsadi fuqarolarning moddiy va ma'naviy ehtiyojlari uchun ishlab chiqarish, ijtimoiy munosabatlarni rivojlantirish va takomillashtirishdan iboratdir. Ta'lim muassasalarini boshqarish borasida rahbarlarni saylash tizimiga o'tish, ularning malakalarini uzluksiz oshirib borish kabi masalalar ham o'z yechimini topishi zarur. Zero, hamkorlik pedagogikasining markazida rahbar emas,

hatto ta'lim beruvchi ham emas, balki ta'lim oluvchi, uning qiziqish va ehtiyojlari turadi. Ta'lim sifati yuqori deb e'tirof etilayotgan mamlakatlar tajribasini chuqur o'rganib, dunyoda boshqarish borasidagi o'z isbotini topgan tizimga o'tish davr talabidir.

REFERENCES

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017 yil 7 fevraldagi "O'zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish bo'yicha Harakatlar strategiyasi to'g'risida"gi PF-4947-sonli Farmoni.
2. Amonashvili Sh.A. Razмышleniya o gumannoy pedagogike. – M.: Nauka, 1996. – S.98 .
3. Ахлидинов Р.Ш. Социально-педагогические основы управления качеством общего среднего образования (на материале Национальной программы по подготовке кадров): Автореф. дисс. ... докт.пед.наук. – Т.: 2002.